

*Орехова К. В.,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
ХННІ ДВНЗ «Університет банківської справи»;
Королькевич С. Д.,
магістрант
ХННІ ДВНЗ «Університет банківської справи»*

АНАЛІЗ ПРИБУТКОВОСТІ ТА ФІНАНСОВОГО СТАНУ АТ КБ «ПРИВАТБАНК»

Актуальність теми. Світова фінансова криза, несприятливі політичні та економічні події, які охопили Україну, стали наслідком девальвації гривні, великої кількості неплатоспроможних банків, інфляції та недовіри до банківської системи у населення, як наслідок негативно вплинули на прибутковість банківської діяльності.

Постановка проблеми. Питаннями прибутковості банківської діяльності займалися такі автори як Смовженко Т.С.[1], Міщенко С.В.[2], Азаренкова Г.М.[3], Семеген І.Б.[4], однак частина проблемних питань залишаються відкритими.

Метою дослідження є аналіз прибутковості та фінансового стану банку.

Для досягнення мети поставлені такі **завдання**:

проаналізовано прибутковість АТ КБ «Приватбанк»;

запропоновано шляхи підвищення прибутковості АТ КБ «Приватбанк».

Викладення основного матеріалу. Банківський прибуток є одним із найважливіших показників ефективності функціонування банку, його стабільності. Банківський прибуток формується у результаті здійснення кредитних, розрахункових, грошових операцій та інших видів діяльності банків. Прибуток комерційного банку – це фінансовий результат діяльності банку у вигляді перевищення доходів над витратами [5].

Однією із основних цілей діяльності комерційного банку є отримання запланованих фінансових результатів при діючих нормативних вимогах, ступінь дотримання яких відображають в узагальнюючій фінансово-економічній характеристиці банку - його фінансовому стані. Фінансовий стан банківської установи визначають загальним рівнем ефективності управління його активами і пасивами. Для проведення аналізу банківській діяльності необхідно мати аналітичні матеріали, що дозволяють одержати достовірну, повну і всебічну інформацію про банк.

Активи банку станом за 2014-2017 роки представлені в табл. 1.

Як бачимо з наведеної табл. 1, загальна сума активів банку за 2017 рік порівняно з 2016 роком збільшилась на 53 187 млн. грн (33,7%). Загальна структура активів банку свідчить про виважене ставлення банку до якості своїх активів. Такий підхід дозволяє ефективно управляти ними та досягати позитивного результату за кожною активною операцією. Управління активами вирішувало проблему прибутковості, дотримання нормативів ліквідності та контролю притаманних банку ризиків. Розкриття інформації за видами активів

у фінансовій звітності банку відповідає вимогам Національного банку України та національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку.

Таблиця 1

Активи банку станом за 2014-2017 роки, тис. грн

Стаття	Рік			
	2014	2015	2016	2017
Грошові кошти та їх еквіваленти	14300	29184	30159	25296
Кошти обов'язкових резервів банку в НБУ	147	168	1486	1775
Кошти в інших банках	13321	3365	2410	4516
Кредити та заборгованість клієнтів	159173	189341	43583	38335
Цінні папери в портфелі банку на продаж	981	1734	64409	90354
Цінні папери в портфелі банку до погашення	142	216	-	36322
Інвестиції в асоційовані та дочірні компанії	435	435	433	30
Інвестиційна нерухомість	-	-	1358	579
Дебіторська заборгованість щодо поточного податку на прибуток	142	98	181	184
Основні засоби та нематеріальні активи	3003	2857	3956	3326
Інші фінансові активи	797	238	229	490
Інші активи	148	306	9585	9652
Довгострокові активи, призначені для продажу, та активи групи вибуття	246	191	-	117
Усього активів	192 835	228 133	157 789	210 976

Джерело: складено за даними Національного банку України [6]

Основою діяльності банку є його ресурсна база, що формується з капіталу та зобов'язань, тому доцільним є дослідження структури пасивів ПАТ КБ «Приватбанк».

Аналіз пасивів показав, що станом на 01.01.2017 року порівняно з 01.01.2016 року загальний обсяг пасивів банку збільшився на 49 622 млн.грн. або на 24 %, як за рахунок збільшення власного капіталу так і за рахунок збільшення зобов'язань банку. Зростання питомої ваги зобов'язань банку свідчить про ефективне використання ними наявних ресурсів. Таким чином, не дивлячись на стійку тенденцію зростання пасивів банку, їх структура залишається незмінною, що свідчить про фінансову стійкість і надійність банківської установи.

Щоб максимізувати прибуток, необхідно збільшувати доходи та зменшувати витрати банку. В зв'язку з цим можна запропонувати основні напрямки зростання доходів комерційного банку:

загальне зростання групи активів, що приносять процентний дохід, для чого банк повинен, по-перше, залучати більше позичальників і при цьому ретельно аналізувати їх фінансовий стан, по-друге, нарощувати свій кредитний

потенціал за рахунок збільшення обсягу ресурсів, що залучаються. Це можливо при проведенні зваженої маркетингової та процентної політики;

зміна питомої ваги доходних активів в сукупних активах, для чого необхідно звести «непрацюючі» активи до мінімуму, проте у межах, що забезпечують ліквідність банку;

зміна загального рівня процентної ставки по активних операціях банку. Теоретично більш високий рівень процентної ставки повинен принести банку якомога більший дохід. Проте, в сучасних умовах банки рідко удаються до таких дій. В умовах конкурентної боротьби вони найчастіше знижують ставку з метою залучення якомога більшої кількості позичальників. Зниження середньозваженої ставки проценту по Україні є свідомим фактом цього;

зміна структури портфелю доходних активів. Відомо, чим вищий дохід, тим більший ризик в сфері банківської діяльності. Тому головне завдання банку – визначення ступеню допустимості та виправданості того чи іншого ризику.

Висновки. Отже, як висновок, можна зазначити, що в умовах ринкової економіки в Україні та у світі загалом отримання прибутку та розробка методів щодо підвищення рентабельності є необхідним чинником існування банківської установи. Прибутковість характеризує банк з точки зору стійкості. Прибуток необхідний для створення резервних фондів, також для матеріального стимулювання кадрів і персоналу, для зменшення витрат і підвищення якості товарів і послуг, що надаються банківськими установами, а також може слугувати для збільшення капіталу, за допомогою якого можна розширити обсяги і покращувати якість наданих послуг.

Список використаних джерел:

1. Основи фінансового аналізу : навч. посібник / Я. І. Єлейко, О. М. Кандибка, М. Л. Лапішко, Т. С. Смовженко ; Ун-т банк. справи НБУ (м. Київ), Львів. 1м.-т банк. справи. – Вид. 2-ге, і допов. – Львів : ННВК «Акад. технологій та бізнесу», 2015. – 151 с.
2. Науменкова С. В. Макроекономічні аспекти оцінювання достатності капіталу банків України / С. В. Науменкова, В. І Міщенко, С. В. Міщенко // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. – 2017. – № 2. – С. 4-16.
3. Азаренкова Г. М. Фінансове забезпечення сталого економічного зростання підприємства / Г. М. Азаренкова, М. В. Семенова // Вісник Університету банківської справи. – №2. – С. 80-83.
4. Фінансові інструменти: оцінка і відображення у звітності банків: монографія / кол. авт. за ред. доктора економічних наук, професора Р. А. Слав'юка. – К.: УБС НБУ, 2015. – 307 с.
5. Мороз Н. В. Шляхи підвищення прибутковості банківський установ України / Н. В. Мороз, Т. П. Мороз. – Режим доступу: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/6582/1/42.pdf>
6. Статистика/Показники банківської системи/Архів // Національний банк України: офіційний Веб-сайт. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=59593002&cat_id=74208.